

**Київський національний торговельно-економічний
університет**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої
освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
(пос. п. 12 від 28.08.2020 р.)
Ректор

А.А. Мазаракі

**ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ/
FINANCES, MONEY AND CREDIT**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: д.е.н., проф. І.Я. Чугунов, д.е.н., проф. М.Д. Пасічний, к.е.н.,
доц. Савченко Н.Г., ст. викл. М.В. Гуминська.

Програму обговорено і схвалено на засіданні кафедри фінансів 26
травня 2020 р., протокол №10.

Рецензенти:

В.Д. Макогон, докт. екон. наук., проф.,

Ю.І. Маркуц, канд. екон. наук., доц.,

Л.В. Лебедева, канд. екон. наук., доц.

**ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ/
FINANCES, MONEY AND CREDIT**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

У програмі представлено перелік тем дисципліни «Фінанси, гроші та кредит», що є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми підготовки молодших бакалаврів за спеціальністю 051 «Економіка» (2020 рр.).

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти КНТЕУ із зазначеної спеціальності та відповідних освітньо-професійних програм підготовки молодших бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Головною *метою* вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, кредиту та грошових відносин.

Завданням вивчення дисципліни є надання студентам ґрунтовних знань в області фінансів, грошей, кредиту, особливостей їх функціонування в сучасних умовах.

Предметом вивчення дисципліни є фінанси, гроші, кредит.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

У системі підготовки фахівців з економіки дисципліна «Фінанси, гроші та кредит» є однією зі спеціальних базових дисциплін, що охоплює організацію та функціонування фінансових та грошово-кредитних відносин на макро- та мікрорівнях, вивчення якої ґрунтується на знаннях, здобутих студентами при вивченні таких дисциплін, як: «Політична економія», «Правознавство».

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінанси, гроші та кредит», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

«Економіка» ОС молодший бакалавр

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	1-18
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	4-16
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	1-18
ЗК 8	Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.	4-18
<i>Спеціальні компетентності</i>		
СК 8	Здатність використовувати сучасні джерела економічної інформації для складання службових документів.	4-16
<i>Програмні результати навчання</i>		
2	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки	1-18
4	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	4-18
8	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	1-18
13	Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.	4-16
15	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, у невизначених умовах.	4-16

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

Передумови виникнення фінансової науки. Фінансова наука як система знань про фінансові явища та процеси. Філософське осмислення фінансів, фінансової політики, управління фінансами. Історія української фінансової думки, новітні уявлення вітчизняних вчених про розвиток фінансової науки.

Наукові підходи до трактування сутності фінансів. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису.

Фінанси як економічна, вартісна, розподільча, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, характерні риси та суспільне призначення.

Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій.

Функції фінансів: розподільча, контрольна, регулююча. Прояви розподільчої функції фінансів у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту. Сутність контрольної функції фінансів, її реалізація в організації контролю за розподілом і цільовим використанням грошових фондів. Сутність та значення регулюючої функції фінансів у стимулюванні (дестимулюванні) соціально-економічних процесів у суспільстві.

Сутність та джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-3.

Основний: 2,5.

Додатковий: 3,8,14.

Інтернет-ресурси: 1,2,16,17.

ТЕМА 2. ФІНАНSOVA СИСТЕМА ДЕРЖАВИ

Поняття фінансової системи. Фінансова система за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансової системи, фінансові відносини та взаємозв'язки.

Державні фінанси як провідна складова централізованих фінансів суспільства. Державні фінанси та їх ланки: державний бюджет та місцеві бюджети, державні цільові фонди, фінанси державного сектора економіки, державний кредит, резервні та страхові фонди органів державної влади.

Фінанси суб'єктів господарювання та їх роль у розвитку національної фінансової системи. Складові фінансів суб'єктів господарювання: фінанси комерційних підприємств, фінанси некомерційних підприємств.

Місце фінансів домогосподарств та населення у фінансовій системі держави. Значення фінансів домогосподарств у фінансовій системі держави.

Страховання у фінансовій системі держави. Значення фінансів страхування у фінансовій системі держави у посткризовий період.

Фінансовий ринок як складова фінансової системи держави. Структурні складові фінансового ринку: ринок грошей, ринок кредитних ресурсів, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг.

Міжнародні фінанси як складова фінансової системи. Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави. Складові міжнародних фінансів.

Фінансова політика як складова економічної та соціальної політики держави. Основні складові фінансової політики держави: бюджетна, податкова, грошово-кредитна, митна, боргова, інвестиційна. Фінансова

політика за напрямками державної діяльності: у сфері страхування, соціальній сфері, у сфері фінансового ринку. Фінансова стратегія та фінансова тактика

Фінансова політика суб'єктів господарювання. Мета та завдання фінансової політики суб'єктів господарювання. Складові фінансової політики суб'єктів господарювання. Фінансова політика домогосподарств. Фінансова політика міжнародних організацій та фінансових інститутів.

Сутність фінансового механізму як інструменту реалізації фінансової політики. Елементи фінансового механізму: фінансові методи, фінансові важелі, фінансові інструменти та нормативно-правове, інформаційне та організаційне забезпечення.

Сутність фінансового планування, його основні завдання, об'єкти та суб'єкти. Основні етапи та методи фінансового планування. Система фінансових планів. Інструменти забезпечення ефективності фінансового планування.

Фінансовий контроль: сутність, зміст, мета та завдання. Об'єкти та суб'єкти фінансового контролю на макро- та мікроекономічному рівні. Основні принципи фінансового контролю. Класифікація фінансового контролю за суб'єктами проведення, часом проведення, метою та завданнями, методами проведення.

Органи фінансового контролю. Особливості фінансового контролю в Україні в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Напрямки підвищення ефективності фінансового контролю.

Фінансове право. Сфера регулювання норм фінансового права. Предмет та метод фінансового права. Характеристика основних суб'єктів фінансового права. Система та джерела фінансового права. Розвиток фінансового законодавства в Україні.

Поняття цифрової економіки та базові концепції її розвитку в ЄС. Вплив впровадження цифрових технологій на сфери та ланки фінансової системи. Особливості технологічного розвитку. Шляхи подолання «цифрового розриву» для України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,4,7,23.

Основний: 3-5.

Додатковий: 3,5,6.

Інтернет-ресурси: 1-6.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНІ ДОХОДИ ТА ВИДАТКИ

Сутність державних доходів та їх значення для розвитку економіки країни. Об'єкти та суб'єкти відносин у сфері формування державних доходів. Джерела формування державних доходів. Внутрішні та зовнішні джерела формування державних доходів. Фактори, що впливають на стан та обсяги державних доходів.

Класифікація державних доходів. Централізовані та децентралізовані державні доходи. Податкові та неподаткові державні доходи. Доходи від державної форми власності та доходи від інших форм власності. Зворотні та незворотні державні доходи. Закріплені та регульовані державні доходи. Звичайні та надзвичайні державні доходи.

Методи мобілізації державних доходів: податковий, позиковий, емісійний. Необхідність, місце та роль податкового методу у формуванні системи державних доходів. Переваги та недоліки позикового методу мобілізації державних доходів. Емісійний метод формування державних доходів, його зміст та особливості. Чинники, що впливають на співвідношення між методами мобілізації державних доходів.

Доходи державного бюджету, їх значення та місце у системі державних доходів. Склад та структура доходів державного бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Доходи загального фонду та доходи спеціального фонду державного бюджету. Фінансові інструменти формування доходів державного бюджету. Економічний зміст та класифікація доходів місцевих бюджетів. Методи мобілізації доходів місцевих бюджетів.

Поняття державних видатків та їх місце у раціональному розміщенні та ефективному використанні державних коштів. Форми прояву та рівні функціонування державних видатків. Принципи організації державних видатків.

Система державних видатків: її суть, особливості формування та функціонування. Складові системи державних видатків. Структура державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків. Видатки на фінансування виробничої сфери. Видатки на фінансування невиробничої сфери. Поділ державних видатків залежно від рівня управління.

Методи фінансування державних видатків. Бюджетне фінансування, його зміст та характерні ознаки. Сутність та принципи кошторисного фінансування. Кредитне забезпечення: призначення та особливості. Суть та специфіка самофінансування як методу фінансування державних видатків. Форми фінансування державних видатків: міжбюджетні трансферти, бюджетні кредити, державні гранти, проектне фінансування, бюджетні інвестиції, трансферти населенню.

Економічна суть, склад та структура видатків державного бюджету. Особливості формування видатків державного бюджету. Поточні видатки та видатки розвитку державного бюджету. Видатки загального фонду та видатки спеціального фонду державного бюджету. Поділ видатків державного бюджету за бюджетною класифікацією. Функціональна, відомча та економічна класифікації видатків державного бюджету.

Поняття видатків місцевих бюджетів. Класифікація видатків місцевих бюджетів.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,3,6.

Основний: 1-3.
Додатковий: 2,8,14.
Інтернет-ресурси: 3,4,5.

ТЕМА 4. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Сутність та призначення бюджету держави. Державний бюджет як економічна, правова та політична категорії. Місце державного бюджету в загальній системі фінансових відносин. Державний бюджет як центральна ланка системи державних фінансів. Об'єкти та суб'єкти бюджетних відносин. Специфіка бюджетних відносин. Функції державного бюджету: розподільча, контрольна.

Характеристика державного бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Бюджетний профіцит. Рівновага між доходами та видатками бюджету. Бюджетний дефіцит. Фактори, які впливають на стан та обсяги бюджетного фонду.

Бюджетний дефіцит: суть та причини виникнення. Класифікація бюджетного дефіциту. Наслідки бюджетного дефіциту. Допустимі межі бюджетного дефіциту. Методи фінансування бюджетного дефіциту. Характеристика джерел фінансування бюджетного дефіциту. Шляхи оптимізації розміру бюджетного дефіциту.

Поняття бюджетного устрою, основи його формування. Бюджетна система: економічний зміст та принцип побудови. Правові та організаційні засади побудови бюджетної системи. Ланки бюджетної системи: державний бюджет, місцеві бюджети. Зведений бюджет, його сутність та призначення. Загальна характеристика нормативно-правових актів, що регулюють бюджетну систему України.

Бюджетна політика, її сутність, мета та форми прояву.

Бюджетний процес, його суть та регламентування. Учасники бюджетного процесу. Характеристика стадій бюджетного процесу.

Основні напрями розвитку бюджетної системи України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,9,10,25.

Основний: 1-3.

Додатковий: 2,9,12,14.

Інтернет-ресурси: 3,4,6,7.

ТЕМА 5. ПОДАТКИ ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ

Історичні аспекти розвитку податків. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Класифікація податків. Податки за економічним змістом об'єкта оподаткування. Прямі податки. Непрямі податки.

Податкова система України, основні етапи її становлення. Елементи системи оподаткування - платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податкова пільга, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Принципи оподаткування.

Загальнодержавні та місцеві податки. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість. Податкове зобов'язання та податковий кредит. Порядок нарахування та сплати акцизного податку.

Податок на доходи фізичних осіб. Податкові соціальні пільги та податкові знижки.

Податкова політика: поняття та її напрями. Сутність податкового регулювання. Характеристика сучасної податкової політики України та напрями її удосконалення.

Сутність роботи фіскальних органів. Основні елементи фіскального регулювання. Нормативно-правове регулювання оподаткування в Україні. Система державних контролюючих органів в сфері оподаткування.

Особливості функціонування податкових систем в інших країнах. Перспективи розвитку системи оподаткування в Україні

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3,11,12.

Основний: 2,4.

Додатковий: 1,10,11.

Інтернет-ресурси: 2,3,5.

ТЕМА 6. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Фінанси суб'єктів господарювання як основна ланка фінансової системи держави. Функції фінансів суб'єктів господарювання: формування фінансових ресурсів, розподіл та використання фінансових ресурсів, контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів. Фінансові ресурси як матеріальна основа функціонування фінансів суб'єктів господарювання. Вплив світової фінансової кризи на фінанси суб'єктів господарювання.

Принципи організації фінансів суб'єктів господарювання: само-регулювання, самоокупність та самофінансування, диверсифікація джерел формування фінансових ресурсів, резервування фінансових ресурсів.

Склад фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Основний та оборотний капітал підприємства. Основний капітал підприємства як вкладення в необоротні активи підприємства (основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції). Виробничі та невиробничі фонди підприємства. Оборотний капітал підприємства як вкладення в грошові кошти та оборотні активи. Оборотні кошти як найважливіша частина

оборотного капіталу. Склад оборотних коштів підприємства: оборотні виробничі фонди та фонди обігу.

Капітал суб'єкта господарювання: власний та позиковий. Структура власного капіталу підприємства: зареєстрований капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал.

Формування фінансового результату діяльності підприємства. Чистий прибуток (збиток) як результат діяльності підприємства. Прибуток від операційної діяльності. Чистий дохід. Валовий прибуток. Види витрат підприємства. Собівартість продукції, робіт, послуг та її складові. Операційний прибуток. Прибуток від фінансової та інвестиційної діяльності.

Організація фінансів бюджетних установ, некомерційних організацій, суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб.

Особливості організації та функціонування фінансів суб'єктів господарювання в зарубіжних країнах.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1,9,13.

Основний: 1,4.

Додатковий: 3,4,8.

Інтернет-ресурси: 3,6,13,14.

ТЕМА 7. ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА НАСЕЛЕННЯ

Сутність домогосподарств як інституційного сектору національної економіки. Роль домогосподарств в економіці України та кругообігу ресурсів у секторах економіки. Функції домогосподарств.

Структура та зміст фінансових відносин домогосподарств. Сукупний дохід домогосподарства. Первинні та вторинні доходи домогосподарств.

Функції фінансів домогосподарств: розподільча, регулююча, контрольна, інвестиційна. Принципи функціонування фінансів домогосподарств.

Фінансові ресурси домогосподарств. Грошові потоки домогосподарств. Внутрішні та зовнішні грошові потоки домогосподарств. Доцільність запровадження та об'єкти планування грошових потоків. Сімейне підприємництво. Особливості руху грошових потоків в домогосподарствах – суб'єктах підприємництва.

Бюджет домогосподарства. Структура сукупних доходів та витрат в бюджеті домогосподарства. Постійні та змінні доходи та витрати домогосподарств. Внутрішні та зовнішні чинники що впливають на доходи та витрати домогосподарств.

Сутність заощаджень домогосподарств. Мотивовані та немотивовані заощадження домогосподарств. Організовані та неорганізовані заощадження домогосподарств. Форми заощаджень домогосподарств. Чинники, що

визначають заощаджувальну активність домогосподарств та структуру заощаджень. Рівень особистих заощаджень населення.

Персональні (особисті) фінанси громадян. Структура та зміст фінансових відносин громадян. Структура інвестиційного портфеля громадянина: прямі інвестиції, позиковий капітал, портфельні інвестиції, ануїтет. Чинники, що впливають на доходи та витрати громадян. Фінансова безпека громадянина.

Зарубіжний досвід розвитку фінансових відносин домогосподарств та населення.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1,15-17.

Основний: 2,5.

Додатковий: 5,6,14.

Інтернет-ресурси: 6, 9-11.

ТЕМА 8. ФІНАНСИ СТРАХУВАННЯ

Господарські та соціальні ризики в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Необхідність страхового захисту. Сутність страхового захисту як економічної категорії. Страхові фонди: централізовані, самострахування та страхових компаній.

Економічна природа та сутність страхування. Страхування як економічна категорія. Особливості страхування в системі фінансових відносин. Нормативно-правове регулювання страхування в Україні.

Об'єкти та суб'єкти страхування. Характеристика суб'єктів страхування: страховиків, страхувальників, застрахованих, вигодонабувачів. Страховики як основний учасник страхових відносин. Співстрахування та перестрахування. Страхування як метод оптимізації ризиків, як вид господарської діяльності, як форма фінансового посередництва, як учасник інвестиційного ринку.

Функції страхування: ризикова, формування та використання страхових резервів, заощаджувальна, превентивна, інвестиційна, контрольна. Принципи страхування: загальні та конкретні.

Класифікація страхування: за формами проведення, за спеціалізацією страховика, за об'єктами страхування, за характером небезпеки страхових ризиків, за статусом страхувальника, за організаційно-правовою формою страховика. Добровільне та обов'язкове страхування. Страхування життя та ризикове страхування. Особисте та майнове страхування.

Сутність та структура страхового ринку. Об'єктивні передумови функціонування страхового ринку. Страхові продукти як об'єкт страхового ринку. Страхові посередники. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку в Україні.

Об'єктивна необхідність державного регулювання страхового ринку. Органи державного регулювання страхового ринку в Україні. Страхування

життя, здоров'я та відповідальності громадян. Соціальний захист населення. Основні види соціально-економічних гарантій держави населенню. Матеріальне забезпечення людей похилого віку. Система пенсійного забезпечення.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 14,18-20.

Основний: 3,5.

Додатковий: 3,8,13.

Інтернет-ресурси: 1,3,9.

ТЕМА 9. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Міжнародні фінанси як економічна категорія. Принципи функціонування та функції міжнародних фінансів. Система міжнародних фінансових відносин та їх учасники. Міжнародні валютно-фінансові потоки. Міжнародна фінансова інтеграція.

Основні складові світового фінансового середовища: міжнародні фінансові ринки, фінанси міжнародних корпорацій, міжнародна банківська справа, міжнародні портфельні інвестиції. Сегменти міжнародних фінансових ринків - валютний ринок, кредитний ринок, ринок цінних паперів.

Сутність та необхідність розвитку міжнародних кредитних відносин. Учасники міжнародних кредитних відносин.

Міжнародний ринковий механізм перерозподілу фінансових ресурсів. Сутність та структура світового фінансового ринку. Міжнародний фінансовий ринок, його сутність та характеристика основних елементів. Об'єкти та суб'єкти міжнародного фінансового ринку.

Міжнародні фінансові інституції. Міжнародний валютний фонд та Світовий банк як важливі ланки сучасної інституціональної структури міжнародних фінансів. Особливості діяльності міжнародних фінансових інституцій.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями та організаціями в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Конвергенція фінансової системи України та Європейського союзу.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-3.

Основний: 3,5.

Додатковий: 4,7,12.

Інтернет-ресурси: 6,14,16.

ТЕМА 10. ПРИРОДА ГРОШЕЙ ТА ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей. Причини та механізм демонетизації золота, ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань як грошей. Електронні гроші.

Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей при різних їх формах. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість, зберігання грошей та процент.

Функції грошей та їхня еволюція. Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання, еволюція. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження.

Світові гроші. Особливості використання національних та колективних валют.

Роль грошей у системі суспільного відтворення. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні й соціальні процеси. Вплив зміни кількості грошей на макро- та мікроекономічні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки. Зміна впливу кількісних параметрів грошей на економіку на коротко- та довгострокових інтервалах. Роль грошей у розвитку міжнародних інтеграційних процесів. Еволюція ролі грошей в економіці України.

Процес розвитку та передумови виникнення електронних грошей (криптовалют). Природа та економічна сутність віртуальних грошей. Тенденції поширення в Україні та перспективи подальшого розвитку криптовалют.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4,5.

Додатковий: 1,3,7.

Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 11. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового

обороту: фірми, сімейні господарства, державні структури, фінансові посередники. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту.

Економічна основа та загальна схема сукупного грошового обороту. Безготівковий та готівковий грошовий оборот. Співвідношення між безготівковим і готівковим грошовим оборотом. Канали надходження грошей та їх вилучення з грошового обороту.

Грошові потоки та критерії їх класифікації. Модель сукупного грошового обороту. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків.

Грошова маса та основні форми її існування. Агрегатний метод класифікації функціональних форм грошей. Характеристика грошових агрегатів. Грошова база. Особливості побудови показників грошової маси в Україні.

Закони грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Основні шляхи та показники інтенсифікації руху грошей у сфері обігу та платежів. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4,5.

Додатковий: 1,3,7.

Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 12. ГРОШОВА СИСТЕМА

Поняття грошової системи. Основні принципи організації та моделі побудови грошових систем. Призначення та місце грошової системи в економічній системі країни. Елементи грошової системи та їх характеристика. Вплив національних та історичних традицій на зміст елементів грошової системи.

Основні типи грошових систем. Система безготівкових розрахунків. Система готівкового обігу. Валютна система. Саморегульовані грошові системи та їх історичні форми. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монеметалізм (золотомонетний стандарт, золотозлитковий стандарт, золотодевізний стандарт). Регульовані грошові системи. Система паперового грошового

обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті і закриті грошові системи.

Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи та інструменти регулювання грошової системи.

Становлення й розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.

Загальна характеристика грошових систем зарубіжних країн. Грошова система ЄС.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4,5.

Додатковий: 1,3,7.

Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 13. ВАЛЮТНІ ВІДНОСИНИ ТА ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Сутність та види валютних відносин. Поняття та класифікація валюти. Призначення та сфера використання валюти.

Валютний ринок: сутність та основи функціонування. Види валютних операцій. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Валютні ризики і методи валютного страхування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Сутність, основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти. Порядок визначення валютних курсів.

Валютне регулювання: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Регламентація статусу валюти та порядок здійснення операцій з нею. Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання. Золотовалютні запаси в системі валютного регулювання.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Основні елементи національної валютної системи. Розвиток валютної системи України.

Еволюція світової валютної системи. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ в її функціонуванні. Баланси міжнародних розрахунків та їх основні види. Розрахунковий баланс. Баланс міжнародної заборгованості. Платіжний баланс, його загальна характеристика та структура. Методи регулювання платіжного балансу. Європейська валютна система.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 4,5.
Додатковий: 3,4,7.
Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 14. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВА РЕФОРМА

Сутність інфляції. Основні теоретичні концепції інфляції. Основні теорії інфляції: надмірного попиту («інфляція попиту»), грошових витрат виробництва («інфляція пропозиції»), монетаристська, багатofакторна.

Інфляція як процес знецінення грошей. Основні етапи інфляційного процесу. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита та прихована інфляція. Форми вияву інфляції: цінова інфляція, інфляція заощаджень, девальвація. Основні види інфляції: залежно від темпів знецінення грошей (повзуча, помірна, галопуюча, гіперінфляція, супергіперінфляція), залежно від зростання цін (збалансована, незбалансована), залежно від ступеня передбачення (очікувана, неочікувана), залежно від поширення інфляційних процесів (локальна, світова).

Причини інфляції: монетарні та загальноекономічні. Характеристика основних форм інфляції: інфляція попиту, фіскальна інфляція, інфляція витрат, імпортна інфляція. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Крива О. Філіпса.

Показники вимірювання інфляції: індекс вартості життя, індекс купівельної спроможності, індекси інфляції.

Державне регулювання інфляції. Основні аспекти антиінфляційної політики держави: дефляційна політика та політика доходів. Зарубіжний досвід антиінфляційного регулювання. Антиінфляційна політика України.

Грошові реформи як повна або часткова перебудова грошової системи. Класифікація грошових реформ залежно від цілей проведення, глибини реформування грошових систем, методів стабілізації грошової одиниці, способів проведення. Грошові реформи формального типу, грошові реформи конфіскаційного типу, грошові реформи консервативного типу. Методи грошових реформ: деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація.

Зарубіжний досвід проведення грошових реформ. Проведення грошових реформ в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.
Основний: 1,4,5.
Додатковий: 4,7.
Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 15. СУТНІСТЬ КРЕДИТУ ТА КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ

Сутність кредиту та його роль в умовах ринкової економіки. Натуралістична та капіталотворча теорії кредиту. Причини та економічні

передумови кредиту. Характеристика основних функцій кредиту: перерозподільча, емісійна (антиципаційна), контрольна. Принципи кредитування.

Сутність та особливості кредитних відносин. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Характерні ознаки кредитних відносин.

Сутність та основні елементи кредитного механізму. Характеристика основних стадій відтворювального руху кредиту. Закономірності руху кредиту на макро- та мікроекономічному рівнях.

Форми кредиту: товарна та грошова. Основні види кредиту залежно від організації кредитних відносин: міжгосподарський (комерційний), банківський, лізинговий, споживчий, іпотечний, консорціумний, державний, міжнародний. Форми забезпечення кредитів. Основні форми страхування кредитів.

Сутність та необхідність комерційного кредиту. Мета та механізм оформлення комерційного кредиту. Об'єкти та суб'єкти комерційного кредиту. Переваги та недоліки використання комерційного кредиту.

Банківський кредит, як найпоширеніша форма кредиту. Особливості банківського кредитування. Мета та механізм оформлення банківського кредиту. Об'єкти та суб'єкти банківського кредиту. Класифікація банківського кредиту. Переваги та недоліки використання банківського кредиту.

Лізинговий кредит як одна з форм товарного кредиту. Особливості лізингового кредитування. Мета та механізм оформлення лізингу. Об'єкти та суб'єкти банківського кредиту. Класифікація лізингу. Оперативний та фінансовий лізинг. Переваги та недоліки лізингу.

Сутність та необхідність споживчого кредиту. Особливості споживчого кредитування. Мета та механізм оформлення споживчого кредиту. Об'єкти та суб'єкти споживчого кредиту. Переваги та недоліки споживчого кредитування.

Міжнародний кредит та його необхідність в умовах інтернаціоналізації. Особливості міжнародного кредитування. Мета та механізм оформлення міжнародного кредиту. Об'єкти та суб'єкти міжнародного кредиту. Види міжнародного кредиту. Переваги та недоліки міжнародного кредитування.

Позичковий відсоток як плата позичальника за надані кредитні ресурси. Функції позичкового відсотка. Норма відсотка. Фактори що впливають на розмір позичкового відсотка: макроекономічні та мікроекономічні. Види ставок позичкового відсотка. Номінальна та реальна ставка відсотка. Прості та складні відсотки.

Специфіка становлення кредитних відносин в окремих країнах. Кредитні відносини в ЄС. Історичний розвиток кредитних відносин в Україні. Проблеми реалізації позитивних функцій кредиту в сучасних умовах розвитку України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4,5.
Додатковий: 6,7.
Інтернет-ресурси:9,10.

ТЕМА 16. КРЕДИТНА СИСТЕМА

Сутність кредитної системи та історичні аспекти розвитку. Фактори, що впливають на стан та розвиток кредитної системи. Позитивні та негативні наслідки функціонування кредитної системи. Принципи побудови кредитної системи.

Характеристика основних елементів кредитної системи: банківська система (емісійні та неемісійні банки) та небанківські фінансово-кредитні установи. Інфраструктура кредитної системи.

Необхідність виникнення та значення банків в умовах ринкової економіки. Історичні етапи розвитку банківської системи. Однорівнева та дворівнева банківські системи. Основні функції комерційних банків.

Парабанки як друга ланка кредитної системи держави. Історичні аспекти розвитку парабанківської системи. Основні елементи парабанківської системи: інвестиційні компанії і фонди, пенсійні фонди, довірчі товариства, лізингові компанії, факторингові компанії, кредитні спілки. Мета та завдання створення та функціонування пенсійних фондів. Державні та приватні пенсійні фонди. Особливості функціонування пенсійних фондів. Операції пенсійних фондів.

Основні види інвестиційних фондів. Пайові та корпоративні інвестиційні фонди. Основні операції інвестиційних фондів.

Довірчі товариства, історія виникнення та особливості функціонування. Активний та пасивний траст. Групи трастових операцій.

Завдання та особливості діяльності ломбардів, лізингових компаній, факторингових компаній.

Сутність та призначення міжбанківських об'єднань. Способи утворення міжбанківських об'єднань. Класифікація міжбанківських об'єднань. Асоціативні та корпоративні міжбанківські об'єднання. Банківські консорціуми, синдикати, картелі, концерни, холдинги, трести: особливості створення та функціонування.

Стійкість кредитної системи та механізм її забезпечення. Специфіка функціонування кредитних систем окремих країн. Кредитна система ЄС. Стан та перспективи розвитку кредитної системи України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.
Основний: 1,4,5.
Додатковий: 1,3,6.
Інтернет-ресурси:9,10,11.

ТЕМА 17. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА СИСТЕМА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ

Центральний банк як емісійно-касовий центр держави та ключова ланка банківської системи. Етапи історичного процесу організації центральних банків. Державні та акціонерні центральні банки. Політична та економічна незалежність центральних банків.

Функції центрального банку. Емісія грошей та організація грошового обігу. Нагляд і регулювання діяльності банківської системи (функція «банку банків»). Грошово-кредитне регулювання економіки.

Національний банк України: історія становлення, його завдання та функції. Принципи функціонування Національного банку України. Функції Національного банку України. Національний банк України як провідник грошово-кредитної політики. Пасивні та активні операції Національного банку України.

Сутність та основні функції комерційних банків. Класифікація комерційних банків. Створення комерційного банку. Ліцензування діяльності комерційних банків. Організаційна структура комерційного банку. Операції комерційного банку та їх класифікація.

Пасивні операції комерційного банку. Ресурси комерційного банку, їх склад та структура. Активні операції комерційних банків. Провідні види активних операцій комерційного банку. Кредитні операції, їх сутність та призначення.

Кредитний портфель комерційного банку. Інвестиційні операції, їх сутність та основні види. Інвестиційний портфель комерційного банку. Касові залишки та резерви комерційного банку.

Сутність комісійно-посередницьких операцій комерційного банку. Організація і форми безготівкових розрахунків. Принципи безготівкових розрахунків. Розрахункові документи. Касові та валютні операції комерційних банків. Консультативні та інші види банківських послуг.

Механізм забезпечення стабільності комерційних банків. Економічні нормативи регулювання банківської діяльності. Показники прибутковості діяльності комерційного банку. Рейтинг комерційного банку.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 4,5.

Додатковий: 1,2,4.

Інтернет-ресурси:9-11.

ТЕМА 18. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Економічна сутність та функції фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Основні завдання Державної комісії з

регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Сегментація фінансового ринку залежно від характеру фінансових інструментів, які обертаються на ринку. Підсектори фінансового ринку. Сек'юритизація.

Класифікація фінансового ринку залежно від: виду фінансових активів, періоду обертання фінансових активів, організаційної форми функціонування, регіону обслуговування, швидкості реалізації угод, умов обігу фінансових інструментів та ін.

Характеристика інструментів фінансового ринку. Класифікація інструментів фінансового ринку залежно від: виду фінансового ринку, періоду обертання, характеру фінансових зобов'язань, пріоритетної значимості, гарантованості рівня доходності, рівня ризику та ін.

Суб'єкти фінансового ринку. Домашні господарства (населення), як найважливіший суб'єкт фінансового ринку. Суб'єкти господарювання (інститути позафінансової сфери). Держава як учасник фінансового ринку. Професійні учасники фінансового ринку: брокери та дилери.

Класифікація учасників фінансового ринку залежно від виконуваних ними функцій: продавці та покупці фінансових активів (послуг), фінансові посередники, інститути інфраструктури фінансового ринку. Канали прямого та непрямого фінансування.

Сутність грошового ринку. Основні канали руху ресурсів на грошовому ринку. Сегментація грошового ринку. Попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші. Фактори, що впливають на попит на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші. Пропозиція грошей. Фактори, що впливають на пропозицію грошей. Механізм формування пропозиції грошей.

Ринок цінних паперів як особлива складова фінансового ринку. Види цінних паперів та їх характеристика. Первинний та вторинний, організований та неорганізований ринок цінних паперів. Котирування цінних паперів. Фондова біржа та її основні функції. Лістинг. Біржові індекси. Еволюція ринку цінних паперів в Україні.

Особливості функціонування фінансового ринку в зарубіжних країнах. Стан та перспективи розвитку фінансового ринку України в посткризовий період.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3,15,16.

Основний: 2,3.

Додатковий: 3,6,7.

Інтернет-ресурси:3,9-11.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996р. № 254/96-ВР із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010р. № 2456-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43.
5. Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215.
6. Положення про єдиний казначейський рахунок: Наказ Державного казначейства України від 26.06.2002 р. № 122.
7. Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375.
8. Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280.
9. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228.
10. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11.
11. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236.
12. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997р. № 280/97із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. №1576-XII із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
14. Про страхування: Закон України від 07.03.1996р. № 85/96 із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
15. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 17.09.2006р. №3480-IVіз подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 06.12.2019р. №361-IXіз подальшими змінами та

доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

17. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999р. № 679-XIV із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

18. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 02.10.2012р. № 5411-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

19. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003р. № 1058-15 із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

20. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999р. № 1105-XIV із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000р. № 1533-II із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

22. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015р. № 576-VIII із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010р. № 2464-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

24. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. № 2939-XII із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

25. Концепція застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002р. № 538 2011 із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

Основний

1. *Гроші та кредит: підручник / П. Г. Ільчук, О. О. Коць, І. Ю. Кондрат, Н. Б. Ярошевич. – Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. – 412с.*
2. *Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підручник/ В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Пашенко та ін. К.: ЦУЛ, 2016. 600 с.*
3. *Фінанси. Підручник / за ред. І.О. Лютото. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.*

4. *Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 416 с.*
5. *Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посібн. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. К.: ЦУЛ, 2019. 578 с.*

Додатковий

1. *Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. / І.В. Алексєєв. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 312 с.*
2. *Банківська система: навч. посіб./ Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова; за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. – 444 с.*
3. *Белова, І.В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навч. посіб. / І.В. Белова. – Суми: СумДУ, 2020. – 147 с.*
4. *Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. / А. В. Бурковська. – К. : ЦУЛ, 2014. – 208 с.*
5. *Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія/І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.*
6. *Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. / Н. М. Ваніна. – К.: ЦУЛ, 2014. – 176 с.*
7. *Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія/І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 376 с.*
8. *Еш С. М. Ринок фінансових послуг: підручник / С. М. Еш. – К.: Ліра-К, 2016. – 420 с.*
9. *Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія/ В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін.; за ред. В.Р. Сіденка. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 648 с.*
10. *Качула С.В. Державна фінансова політика соціального розвитку: монографія. Київ: КНТЕУ, 2019. 424 с.*
11. *Козарезенко Л. В. Фінансова політика розвитку людського потенціалу : монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 412 с.*
12. *Колосова В.П. Фінанси міжнародних інституцій в Україні: монографія К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 504 с.*
13. *Кучер Г.В. Державні фінансові ресурси: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с.*
14. *Макогон В. Д. Бюджетна стратегія держави: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 364 с.*
15. *Нікітішин А.О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 480 с.*
16. *Пасічний М. Д. Фінансова політика держави: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 440 с.*

17. Фінанси різних форм бізнесу: навч. посіб./ Н.Г.Пігуль, О.В.Дейнека, Н.А. Дехтяр, О.В. Люта. – Суми: Сумський державний університет, 2017. 337 с.
18. Чугунов І.Я., Насібова О.В. Фінанси пенсійного забезпечення: монографія / Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 248 с.
19. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: підручник / В. М. Шелудько. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2015. – 535 с.
20. *Budget policy of social development. Chugunov I., Kaneva T., Pasichnyi M. and other. General editorship Chugunov I. Scientific Route. Tallinn, Estonia. 2018.348p.*
21. *Chugunov I., Makohon V., Krykun T. Fiscal policy and institutional budget architectonics. Baltic Journal of Economic Studies. 2019. Vol. 5 No.5. pp.197-203. doi: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-197-203>. [Міжнародна наукометрична база Web of Science]*
22. *Chugunov I., Makohon V., Krykun T. Budget strategy in the conditions of economic globalization. Problems and Perspectives in Management. 2019. Vol.17, Issue 3, pp. 101-110. doi:10.21511/ppm.17(3).2019.08 [Міжнародна наукометрична база SCOPUS]*
23. *Chugunov I., Makohon V., Markuts Y. Budgetary policy of the emerging countries in conditions of institutional transformations. Problems and Perspectives in Management. 2019. Volume 17, Issue №4, pp. 252-261. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(4\).2019.21](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(4).2019.21) [Міжнародна наукометрична база SCOPUS]*
24. *Chugunov I., Makohon V., Markuts Y. Features of EU and Ukraine debt policy. Investment Management and Financial Innovations. 2019. Volume 16, Issue №4, pp. 254-261. [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16\(4\).2019.22](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16(4).2019.22) [Міжнародна наукометрична база SCOPUS]*
25. *Chugunov I., Pasichnyi M., Nepyталиuk A. Macroeconomic effects of inflation targeting in advanced and emerging market economies. Banks and Bank Systems. 2019. 14(4), pp.153-165. doi:10.21511/bbs.14(4).2019.15 <https://businessperspectives.org/component/zoo/macro-economic-effects-of-inflation-targeting-in-advanced-and-emerging-market-economies> [Міжнародна наукометрична база SCOPUS].*
26. *Chugunov I., Makohon V., Vatulov A., Markuts Y. General government revenue in the system of fiscal regulation. Investment Management and Financial Innovations. Volume 17. 2020, Issue №1, pp. 134-142. doi: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.17\(1\).2020.12](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.17(1).2020.12). [Міжнародна наукометрична база SCOPUS].*
27. Aristovnik, A., & Meze, M. (2017). The impact of supranational fiscal rules on public finance: the case of EMU member states. *Global Business and Economics Review*, 19(1), 38-53.
28. Farhi, E., & Gabaix, X. (2020). Optimal taxation with behavioral agents. *American Economic Review*, 110(1), 298-336.

29. Adriana, T., & Liangb, N. (2018). Monetary Policy, Financial Conditions, and Financial Stability. *International Journal of Central Banking*. <https://www.ijcb.org/journal/ijcb18q0a3.pdf>
30. Melosi, L. (2016). Signalling effects of monetary policy. *The Review of Economic Studies*, 84(2), 853–884
31. Kim, D. H., Wu, Y. C., & Lin, S. C. (2018). Heterogeneity in the effects of government size and governance on economic growth. *Economic Modelling*, 68, 205-216.

Internet-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – www.minfin.gov.ua
4. Офіційний сайт Державної Казначейської служби України – www.treasury.gov.ua
5. Офіційний сайт Державної Фіскальної служби України – www.stasumy.gov.ua
6. Офіційний сайт Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України – www.me.kmu.gov.ua
7. Офіційний Комітету з питань бюджету Верховної Ради України – www.budjet.rada.gov.ua
8. Офіційний сайт Рахункової палати Верховної Ради України – www.as-rada.gov.ua/main.asp
9. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України – www.dfp.gov.ua
10. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України – www.smsc.gov.ua
11. Офіційний сайт Національного банку України. – www.bank.gov.ua
12. Офіційний сайт Державного комітету статистики України– www.ukrstat.gov.ua
13. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України – www.amc.gov.ua
14. Офіційний сайт Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва – www.dkrp.gov.ua
15. Офіційний сайт Пенсійного фонду України – www.pfu.gov.ua
16. Фінансова газета (Міжнародний фінансовий тижневик) – www.fingazeta.ua
17. Український фінансовий сервер – www.ufs.kiev.ua
18. The official website of OECD. Retrieved from <http://www.oecd.org>
19. The official website of IMF. Retrieved from <https://www.imf.org/external/index.htm>
20. The official website of World Bank. Retrieved from <https://www.worldbank.org/>

21. The official website of European Commission. Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/index_en

Періодичні видання

Газети

- Урядовий кур'єр
- Відомості Верховної Ради України
- Голос України

Журнали

- Фінанси України
- Світ фінансів
- Економіка України
- Економіка і прогнозування
- Економіка та держава
- Актуальні проблеми економіки
- Вісник КНТЕУ
- Страхова справа
- Фінансовий контроль
- The European Journal of Economics and Management Sciences
- Journal American Economic

**Курсивом виділено забезпечення в бібліотеці КНТЕУ*